

TBMM

(S. Sayısı: 535)

Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Bir Kısım Borç ve Alacaklarının Düzenlenmesine Dair Kanun Tasarısı ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/877)

Not: Tasarı Başkanlıkça; tali olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna, esas olarak da Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

27/04/2010

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-87/1852

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 31/3/2010 tarihinde kararlaştırılan “Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Bir Kısım Borç ve Alacaklarının Düzenlenmesine Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Enerji alanında faaliyet gösteren Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ), Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ), Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ), Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş. (TETAŞ) ile Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) arasındaki borç ve alacak sorunu yıllardan bu yana kronikleşmiş olup borç ve alacak tutarları çok büyük meblağlara ulaşmıştır. Öte yandan, BOTAŞ'ın vergi borçları ile TETAŞ'ın mülga Kamu Ortaklığı Fonuna ait borcu da büyük meblağlara ulaşan ve bu nedenle kamu mali dengesini olumsuz etkileyen diğer borçlar arasında yer almaktadır. Söz konusu tahsil edilemeyen borçlar yanında, yine tahsil edilmesinde büyük sıkıntılar yaşanan TEDAŞ'ın geçmişe yönelik genel aydınlatma alacakları ile kamu kurum ve kuruluşlarından olan alacakları da büyük tutarlara ulaşmış bulunmaktadır. Gelinek nokta itibarıyla, mali açıdan daha sağlıklı bir enerji sektörü yaratılmasını teminen, adı geçen borç ve alacak tutarlarına ilişkin yaşanan sorunların ortadan kaldırılması gerekmektedir. Söz konusu sorunların çözülmemesi durumunda yukarıda adı geçen kurum ve kuruluşların içinde yer aldığı tedarik zinciri borç ve alacak üretmeye devam edecektir.

Enerji alanında faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşlarına ilişkin son dönemde önemli düzenlemeler yapılmıştır. Başta Maliyet Bazlı Fiyatlandırma Mekanizmasının tesis edilmesi ve otoyollar hariç, kamunun genel kullanımına yönelik cadde ve sokak aydınlatması ile trafik sinyalizasyonlarına ait tüketim giderlerinin 1/1/2009 ila 31/12/2015 tarihleri arasındaki dönem için

Hazine Müsteşarlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanması olmak üzere hayata geçirilen birçok düzenleme ile mali açıdan sağlıklı ve sürdürülebilir bir enerji sektörünün tesis edilmesi amaçlanmıştır. Tüm bu önlemler, cari döneme dönük olup, bundan sonraki süreçte yeni borç ve alacak birikiminin önüne geçmeyi hedeflemektedir. Dolayısıyla bu Tasarı ile geçmişe dönük olarak biriken borç ve alacaklar da ortadan kaldırılacağı için hedeflenen sağlıklı ve sürdürülebilir piyasa yapısı tamamlanmış olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Maddenin birinci fıkrası ile Kanunun amacının; enerji alanında faaliyet gösteren bazı kamu kurum ve kuruluşlarının mali yapılarını güçlendirmek üzere bir kısım borç ve alacaklarının takas, mahsup ve terkin suretiyle tasfiye edilmesine ilişkin esasları düzenlenmek olduğu ifade edilmektedir.

Maddenin ikinci fıkrası ile Kanun kapsamına giren kamu kurum ve kuruluşları belirtilmektedir.

Madde 2- Madde ile 31/12/2009 tarihi itibarıyla kamu kurum ve kuruluşlarının birbirlerine olan borç ve alacaklarının, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre hesaplananlar dahil olmak üzere, herhangi bir faiz ve gecikme zammı uygulanmaksızın takas ve mahsup suretiyle tasfiye edilmesi ve oluşan bakiyenin Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin bilançosunda muhasebeleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 3- Maddenin birinci fıkrası ile 31/12/2009 tarihi itibarıyla doğmuş ve Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte ödenmemiş bazı kamu alacaklarının terkin edilmesi amaçlanmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrası ile terkin işlemi sonucunda oluşacak gelirlerin, dağıtılabılır ticari karın ve kurum kazancının tespitinde dikkate alınmaması amaçlanmaktadır. Maddenin üçüncü fıkrası ile Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş. 'nin Aralık 2009 vergilendirme dönemine ait katma değer vergisi beyannamesinde "Devreden katma değer vergisi" olarak yer alan tutarın sıfır kabul edilmesi ve Kanunun yürürlük tarihine kadar verilen katma değer vergisi beyannamelerinin buna göre düzeltilmesi, bu düzeltme neticesinde "Ödenecek katma değer vergisi"nin ortaya çıkması halinde, bu vergi tutarlarına gecikme faizi ve vergi cezasının uygulanmaması ve Kanunun yürürlüğünü takip eden ayın sonuna kadar ödenmesi, bu vergilerin süresinde ödenmemesi halinde, 6183 sayılı Kanuna göre gecikme zammı ile birlikte takip ve tahsil edilmesi amaçlanmaktadır.

Maddenin dördüncü fıkrası ile 31/12/2009 tarihi itibarıyla tahakkuk eden ve vadesi geldiği halde Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.'ye ödenmemiş olan; il özel idareleri ve belediyelerin genel aydınlatma bedeli borçlarının, ibadethanelerin aydınlatma bedeli borçlarının ve köylerin içme suyuna ilişkin elektrik kullanım bedeli borçlarının tamamının, herhangi bir faiz tahakkuk ettirilmemek kaydıyla, kuruluşun bilançosunda öz kaynaklar altında yer alan hesaplar ile Özelleştirme İdaresi Başkanlığına olan borçlardan mahsup edilmesi, bakiye tutarın ise terkin olunması, mahsuba ve terkine konu alacaklar konusunda Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. 'nin kayıtlarının esas alınması amaçlanmaktadır.

Maddenin beşinci fıkrası ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde sayılan kamu idareleri ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar adına, 31/12/2009 tarihinden önceki dönemler için Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. tarafından tahakkuk ettirilen ve vadesi geldiği halde ödenmemiş olan elektrik kullanım bedellerinin tamamının terkin olunması ve terkine konu alacaklar konusunda Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş'nin kayıtlarının esas alınması amaçlanmaktadır.

Maddenin altıncı fıkrası ile Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. 'nin bu maddenin dördüncü ve beşinci fıkraları çerçevesinde yapılacak terkin işlemlerinden doğan zararlarının, işlemin yapıldığı ve bunu izleyen vergilendirme dönemlerinde dağıtılabılır ticari karın ve kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılmaması amaçlanmaktadır.

Maddenin yedinci fıkrası ile bu maddenin dördüncü ve beşinci fıkralarına göre terkin konu olacak bedellerden Kanunun yürürlük tarihinden önce tahsil edilenlerin iade edilmemesi amaçlanmaktadır.

Madde 4- Maddenin birinci fıkrası ile Kanun kapsamında yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esasları belirleme hususunda Hazine Müsteşarlığına yetki verilmektedir.

Maddenin ikinci fıkrası ile kapsamdaki kamu kurum ve kuruluşları arasında yapılacak işlemlere ilişkin olarak ortaya çıkabilecek ihtilafların çözümünde Hazine Müsteşarlığının görüşünün esas alınması amaçlanmaktadır.

Maddenin üçüncü fıkrası ile Kanun kapsamında mahsup ve terkin konu alacak ve borçlara ilişkin olarak yargı mercilerindeki davaların sonlandırılmasıyla ihtilaflı dosyaların tasfiye edilerek yargı mercilerinin iş yükünün hafifletilmesi hedeflenmekte, verilmiş kararlar üzerine ayrıca işlem yapılmaması ile de kamu idareleri arasındaki ihtilafların kanun hükmüyle nihai olarak çözülmesi amaçlanmaktadır.

Madde 5- Yürürlük maddesidir.

Madde 6- Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No.: 1/877

Karar No.: 24

1 Temmuz 2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca 27/4/2010 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 14/5/2010 tarihinde tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna; esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 1/877 esas numaralı “Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Bir Kısım Borç ve Alacaklarının Düzenlenmesine Dair Kanun Tasarısı”, Komisyonumuzun 11/6/2010 tarihinde, Hükümeti temsilen Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Ali BABACAN ile Maliye Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Gümrük Müsteşarlığı ve ilgili kurum ve kuruluşların temsilcilerinin de katılımlarıyla yapmış olduğu 48 inci birleşiminde incelenip görüşülmüştür.

Bilindiği gibi; elektrik enerjisi piyasası, 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile tek alıcı-tek satıcılı bir yapıdan, temelinde rekabeti esas alan ve üretimden nihai tüketiciye kadar kamu ve özel birçok piyasa oyuncusunun rol aldığı bir yapıya geçmiştir. Söz konusu Kanunun yayımı ile daha önce üretim, iletim ve toptan satıştan sorumlu olan Türkiye Elektrik Anonim Şirketi (TEAŞ), Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ), Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) ve Türkiye Elektrik Taahhüt ve Ticaret A.Ş. (TETAŞ) olmak üzere yeniden yapılandırılmıştır. Adı geçen kamu iktisadi teşebbüsleri yanında, elektrik üretimi için girdi sağlayan Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ) ile 1994 yılında kurulan Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) elektrik tedarik zincirinde rol oynayan diğer piyasa aktörleridir.

Ancak, enerji alanında faaliyet gösteren sözkonusu kurum ve kuruluşlar arasındaki borç ve alacak sorunu yıllardan bu yana kronikleşmiş olup borç ve alacak tutarları, devlet müdahalesini gerektirecek meblağlara ulaşmıştır. Ayrıca, BOTAŞ’ın vergi borçları ile TETAŞ’ın mülga Kamu Ortaklığı Fonuna ait borcu, kamu mali dengesini olumsuz etkileyen diğer borçlar arasında yer almaktadır. Söz konusu tahsil edilemeyen borçlar yanında, yine tahsil edilmesinde büyük sıkıntılar yaşanan TEDAŞ’ın geçmişe yönelik genel aydınlatma alacakları ile kamu kurum ve kuruluşlarından olan alacakları da bulunmaktadır.

Enerji sektöründe faaliyet gösteren kamu kurumları arasında ortaya çıkan finansman sorunu; kronik bir hal alarak kamu mali dengesini olumsuz etkileyen görünüm arz etmeye başlamıştır. Gelinek nokta itibarıyla, mali açıdan daha sağlıklı bir enerji sektörü yaratılmasını teminen, bahse konu borç ve alacak tutarlarına ilişkin yeniden yapılandırılmaya ihtiyaç vardır. Geçmişe dönük olarak biriken borç ve alacakların yeniden yapılandırılması ile sağlıklı ve sürdürülebilir bir enerji piyasa yapısı oluşturulmasına yönelik önemli bir düzenleme yapılmış olacaktır.

Diğer yandan, enerji alanında faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşlarına ilişkin son dönemde önemli düzenlemeler yapılmıştır. Başta Maliyet Bazlı Fiyatlandırma Mekanizmasının tesis edilmesi ve otoyollar hariç, kamunun genel kullanımına yönelik cadde ve sokak aydınlatması ile trafik sinyalizasyonlarına ait tüketim giderlerinin 1/1/2009 ila 31/12/2015 tarihleri arasındaki dönem için Hazine Müsteşarlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanması olmak üzere hayata geçirilen birçok düzenleme ile mali açıdan sağlıklı ve sürdürülebilir bir enerji sektörünün tesis edilmesi amaçlanmıştır. Tüm bu önlemler, cari döneme dönük olup, bundan sonraki süreçte yeni borç ve alacak birikiminin önüne geçmeyi hedeflemektedir. Bu hedefe ulaşılması amacıyla, kamu kurum ve kuruluşları arasında, bundan sonraki süreçte yeni borç ve alacak birikiminin önüne geçilmesine yönelik düzenleme yapılmasına gereksinim vardır.

Kanun Tasarısı ve gerekçesi incelendiğinde;

-BOTAŞ, EÜAŞ, TEİAŞ, TETAŞ ile TEDAŞ'ın mali yapılarını güçlendirmek amacıyla 31/12/2009 tarihi itibarıyla birbirlerine karşı olan borç ve alacaklarının, herhangi bir faiz veya gecikme zammı hesaplanmaksızın takas ve mahsup suretiyle tasfiye edilmesi; tasfiye sonucunda ortaya çıkacak olan bakiyenin TEDAŞ'ın bilançosunda muhasebeleştirilmesi,

-31/12/2009 tarihi itibarıyla, BOTAŞ'ın gümrük işlemlerinden doğacak vergi borçları ve Gümrük Müsteşarlığına bağlı tahsil daireleri ile Maliye Bakanlığına olan asli ve fer'i, yeniden yapılandırılmış olanlar dâhil tüm borçlarının terkin edilmesi,

- 31/12/2009 tarihi itibarıyla TETAŞ'ın mülga Kamu Ortaklığı Fonuna olan asli ve fer'i tüm borçları ile bu Kanun Tasarısı kapsamındaki tüm kurum ve kuruluşların Hazine Müsteşarlığına olan temettü borçlarının terkin edilmesi,

-TETAŞ'ın Aralık 2009 dönemine ait "devreden katma değer vergisi" (KDV) tutarının sıfır olarak hesaplanması ve bu suret ile ortaya çıkabilecek olan "ödenecek KDV" tutarına, gecikme faizi ve vergi cezası uygulanmaması ancak, bu tutarın Kanunun yürürlüğünü takip eden ay sonuna kadar yatırılmaması durumunda 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil ve Usulü Hakkında Kanuna göre gecikme zammı ile birlikte tahsil edilmesi,

-31/12/2009 tarihi itibarıyla TEDAŞ'a ödenmemiş olan il özel idareleri ve belediyelerin genel aydınlatma bedeli, ibadethanelerin aydınlatma bedeli ve köylerin içme suyuna ilişkin elektrik kullanım bedeli borçlarının tamamı herhangi bir faiz tahakkuk ettirilmeden TEDAŞ'ın Özelleştirme İdaresi Başkanlığına olan borçlarından, kalan tutarın ise bilançosunda öz kaynaklar altında yer alan hesaplardan mahsup edildikten sonra kalan bakiyenin terkin edilmesi; ancak Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce tahsil edilen terkine esas alacakların iadesinin yapılmaması ve söz konusu alacakların hesaplanması konusunda TEDAŞ kayıtlarının esas alınması,

-5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde sayılan kamu idareleri ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar adına, 31/12/2009 tarihinden önceki dönemler için TEDAŞ tarafından tahakkuk ettirilen ve vadesi geldiği halde ödenmemiş olan elektrik kullanım bedellerinin tamamının terkin edilmesi; ancak Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce tahsil edilen terkine esas alacakların iadesinin yapılmaması ve terkine konu alacaklar konusunda TEDAŞ kayıtlarının esas alınması,

-Yapılacak terkin işlemlerinden doğacak olan TEDAŞ'a ait zararların, işlemin yapıldığı ve onu takip eden vergilendirme dönemlerinde dağıtılabılır ticari kârın ve kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılmaması,

-Kanun Tasarısı kapsamında yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esasları, Maliye Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görüşlerini almak suretiyle belirleme ve ortaya çıkabilecek ihtilafların çözümünde görüş verme yetkisinin Hazine Müsteşarlığına verilmesi,

-Kanun Tasarısı kapsamında mahsup ve terkinde konu olacak ve borçlara ilişkin olarak açılmış olan davalardan vazgeçilmesi ve verilmiş olan kararlar üzerine ayrıca bir işlem yapılmaması, öngörülmektedir.

Tasarının geneli üzerindeki görüşmeler sırasında konunun daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesini teminen bir Alt Komisyon kurulmasına karar verilmiştir.

Alt Komisyonun; 17/6/2010 tarihinde, Maliye Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Gümrük Müsteşarlığı ve ilgili kurum ve kuruluşların temsilcilerinin katılımlarıyla yapmış olduğu toplantıda; Tasarı üzerinde ayrıntılı ve kapsamlı değerlendirmeler yapılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda Tasarıda aşağıdaki değişiklik ve düzenlemeler öngörülmüştür.

Tasarının;

-“Amaç ve kapsam” başlıklı 1 inci maddesi; birinci fıkrada yer alan “takas, mahsup ve terkin suretiyle tasfiye edilmesine” ifadesinin, uygulamada çıkması muhtemel tereddütlerin giderilmesi ve daha kapsamlı bir ifade olan “düzenlenmesi ve yeniden yapılandırılmasına” şeklinde değiştirilmesi suretiyle,

-“Tasfiye edilecek borç ve alacaklar” başlıklı 2 nci maddesi ve “Mahsup ve terkin” başlıklı 3 üncü maddesi;

•İki madde kapsamında öngörülen işlemlerin birbiriyle bütünlük arz etmesi sebebiyle 2 nci madde başlığı altında birleştirilerek madde başlığının “Uygulama” olarak değiştirilmesi,

•Birleştirilen madde metni içinde geçen Kanun Tasarısı kapsamına alınacak borç ve alacaklar için öngörülen “31/12/2009” tarihi ibareleri, bu Kanun Tasarısının yürürlüğe girmesinden önceki ay sonuna kadar ödenmeyen borç ve alacakların da Tasarı kapsamına girmesi amacıyla “bu Kanunun yayımından önceki ay sonu itibarı ile” olarak düzenlenmesi,

•2 nci maddenin birinci fıkrası kapsamında yer alan kurum ve kuruluşların birbirlerine olan borç ve alacaklarının mahsuplaşma kapsamından, TEDAŞ’ın borç ve alacaklarının hariç tutulması amacıyla “Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketine olanlar hariç olmak üzere” ibaresinin eklenmesi; bu düzenleme doğrultusunda diğer kuruluşların TEDAŞ’a olan borç ve alacaklarının mahsuplaşma işlemine açıklık getiren bir hükmün eklenmesi,

•3 üncü maddenin birinci fıkrası; BOTAS’ın Gümrük Müsteşarlığına olan bazı borçlarının terkin kapsamı dışında bırakılması amacıyla (a) bendinde yer alan “ile 31/12/2009 tarihi dâhil daha önceki tarihlerdeki gümrük işlemlerinden doğacak vergi ve diğer mali yükümlülükler” ifadesinin ve fıkranın sonunda yer alan aynı doğrultudaki hüküm ile Tasarı kapsamındaki kurum ve kuruluşların Hazine Müsteşarlığına olan temettü borçlarının terkininin, kapsam dışına çıkarılması amacıyla (ç) bendinin madde metninden çıkarılması ve vadesi geçmiş ve ödenmiş borçların fer’ileri terkin edilerek, TEDAŞ tarafından borç bakiyesinden mahsup edilmeksizin devralınması doğrultusunda yeniden düzenlenmesi suretiyle 2 nci maddenin üçüncü fıkrası olarak düzenlenmesi,

•3 üncü maddenin; terkin işlemi sonrası oluşacak gelirlerin dağıtılabilir ticari kârın ve kurum kazancının tespitinde dikkate alınamayacağına dair ikinci fıkrası ile TETAŞ’ın vergi borçlarına dair düzenlemeleri içeren üçüncü fıkrasının, madde metninden çıkarılması,

•3 üncü maddenin dördüncü fıkrasında yer alan “vadesi geldiği halde Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketine ödenmemiş” ifadesinin, TEDAŞ’ın borç ve alacaklarının mahsuplaşma dışında tutulması amacıyla metinde yapılan değişikliklere paralel olarak, “bu Kanunun yayımı tarihi itibarı ile Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi ve sermayesinin tamamı kendisine ait dağıtım şirketlerine ödenmemiş olan” şeklinde değiştirilmesi; fıkra kapsamındaki borçların TEDAŞ’ın Özelleştirme İdaresi Başkanlığına olan borçlarından, daha sonra bilançosunun öz kaynaklar altında yer alan hesaplarından mahsup edilerek; bakiye tutarın terkin olunacağına dair ifadenin “fer’ileri terkin edilmek kaydıyla öncelikle Gümrük Müsteşarlığına bağlı tahsil dairelerine olan borçlardan, bakiye tutar ise Maliye Bakanlığına olan borçlardan mahsup edilir.” şeklinde değiştirilmesi ve “Mahsuba ve terkine konu alacaklar konusunda Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketinin kayıtları esas alınır.” hükmünün madde metninden çıkarılması,

•3 üncü maddenin beşinci fıkrası; TEDAŞ’ın borç ve alacaklarının mahsuplaşma dışında tutulmasına yönelik olarak metinde yapılan değişikliklere uyum sağlanması amacıyla, terkin konu alacakların belirlenmesinde TEDAŞ kayıtlarının esas alınmasına dair hükmün fıkradan çıkarılması ve 5018 sayılı Kanunun (I) ve (II) sayılı cetvellerinde yer alan kamu idareleri ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşların, TEDAŞ tarafından tahakkuk ettirilen ancak vadesi geldiği halde ödenmemiş olan elektrik kullanım bedellerinin terkinine ilişkin hükmün dördüncü fıkranın (ç) bendi olarak yeniden düzenlenmesi nedeniyle metinden çıkarılması,

•3 üncü maddenin; terkin işlemleri sonrası doğacak zararların, işlemin yapıldığı ve bunu izleyen vergilendirme dönemlerinde dağıtılabılır ticari kârın ve kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılmayacağı ve terkin konu olacak bedellerden Kanunun yürürlük tarihinden önce tahsil edilenlerin iade edilmeyeceğine dair hükümlerin yer aldığı altıncı ve yedinci fıkralarının madde metninden çıkarılması,

•Tasarı kapsamında, takas ve mahsup işlemleri uygulanmış olan borç bakiyelerine, yıllık bazda Hazine Müsteşarlığı iskontolu Devlet İç Borçlanma Senedi faiz oranlarının uygulanacağını hükme bağlayan bir düzenlemenin beşinci fıkra olarak eklenmesi,

suretiyle,

- “Usul ve esaslar” başlıklı 4 üncü maddesi;

•Birinci fıkrada yer alan, Hazine Müsteşarlığına verilen usul ve esasları belirleme yetkisinin “Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanı”na devredilmesi,

•Üçüncü fıkrada yer alan “mahsup ve terkin” ifadesinin, değişen 2 nci madde başlığı çerçevesinde, “uygulamalara” olarak değiştirilmesi,

ve 3 üncü madde olarak teselsül ettirilmesi suretiyle,

-Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 5 inci ve 6 ncı maddelerinin, 4 üncü ve 5 inci maddeler olarak teselsül ettirilmesi suretiyle,

kabul edilmiştir. Ayrıca, kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar doğrultusunda, Tasarı metni redaksiyona tabi tutulmuştur.

Diğer yandan, Alt Komisyon görüşmeleri sırasında;

-Tasarının, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının birbirlerine olan borç ve alacaklarının mahsuplaşmasını da içerecek şekilde genişletilerek, genel bir konsolidasyon niteliğinde düzenlenmesinin daha uygun olacağı,

- Tarımsal sulama birlikleri ve KOBİ'lerin elektrik borçlarına ilişkin olarak, taksitlendirme, faiz affı gibi ödeme kolaylığı sağlayacak bir yeniden yapılandırma düzenlemesine de ihtiyaç duyulduğu,

- Köy tüzel kişiliğine ait elektrik borçlarına ilişkin teknik ve detaylı bir çalışmanın TEDAŞ tarafından yapılarak Komisyona sunulması ve söz konusu borçların yeniden yapılandırılmasına yönelik bir düzenlemenin de Tasarı kapsamına alınmasının faydalı olacağı,

- Alt Komisyon metninde yer alan, borçların kapsamını genişleten "Bu Kanunun yayımından önceki ay sonu itibarıyla" ifadesinin, kurum ve kuruluşların hâlihazırda mevcut bulunan ödemelerini aksatmasına yol açabileceği gerekçesi ile uygun olmadığı, bu ifadenin belirli bir tarih olarak düzenlenmesi gerektiği,

- Elektrik dağıtımının özelleştirilmesi sonucu şirketler tarafından vatandaşlara sunulan hizmetlerde ortaya çıkan sorunların asgari düzeye indirilmesini teminen ihale şartnamelerinin daha detaylı bir şekilde düzenlenmesi gerektiği ve bu çerçevede, özellikle çiftçilere yönelik olarak, elektrik hizmetinin faturalandırma dönemlerinin hasat dönemlerine endeksli olarak belirlenmesinin yararlı olacağı,

hususlarında görüş ve temenniler belirtilmiştir.

Bu defa, Komisyonumuzun 25/6/2010 tarihinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner YILDIZ ile Maliye Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Gümrük Müsteşarlığı temsilcilerinin katılımlarıyla yaptığı 55 inci birleşiminde Tasarının geneli üzerindeki görüşülmelere devam edilmiştir.

Komisyonumuzda Tasarının geneli üzerinde yapılan görüşmelerde;

-Tasarının mali disiplin sağlamak amacını taşıyan ve Genel Kurul gündeminde bulunan Mali Kural Kanun Tasarısı ile örtüşmediği ve uzun vadede mali disiplini bozacak düzenlemeler içerdiği, bu tür düzenlemelerin borçlu kamu kuruluşlarında beklentiler oluşturarak ödeme alışkanlıklarını azaltıcı etkiler yarattığı ve yükümlüklerini yerine getiren kamu kuruluşları açısından haksızlığa neden olduğu,

-Tasarının kapsamındaki kurum ve kuruluş borçlarının ortaya çıkış nedeninin detaylı bir şekilde incelenmesi gerektiği ve yeniden yapılandırma yerine sorunun özüne yönelik bir çözüm üretilmesinin daha yararlı olacağı, esasında borçların büyük bir kısmının elektrik fiyatlarının düşük ücretlendirilmesi sonucunda ortaya çıktığı, soruna ilişkin yeniden yapılandırmanın ancak geçici bir çözüm olabileceği, kalıcı ve en etkili sonucun iyi bir KİT yönetimi ile sağlanabileceği,

-Kanun Tasarısında kurum ve kuruluşların birbirlerine olan borç ve alacaklarının tasfiyesi sonucunda TEDAŞ'a ait ortaya çıkacak zararın nasıl karşılanacağını belirgin bir şekilde açıklanmadığı, yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisinin Hazine Müsteşarlığına verildiği, ancak bu tür işlemlerin nasıl bütçeleştirileceğinin Tasarıda daha açık bir şekilde ifade edilmesi gerektiği,

-Belediyelerin ödenmemiş aydınlatma bedellerinin, 19/3/2010 tarih ve 27526 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2010/238 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamına alınarak her ay genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılacak paylarından kesinti yapılması suretiyle tahsil edilmesinin daha uygun olacağı,

-Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre Tasarının Düzenleyici Etki Analizinin yapılması gerektiği,

-TEDAŞ'ın takas ve mahsup işlemleri sonucu ortaya çıkacak olan borç bakiyesine iskontolu DİBS faizi uygulaması ile kuruma ciddi bir ödeme kolaylığı sağlandığı, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uygulamasına bir istisna getirecek olan bu düzenlemenin emsal teşkil edeceği,

-Elektrik dağıtımının özelleştirilmesi sırasında ihale şartnamelerinin, vatandaşlara sunulan hizmetlerde ortaya çıkabilecek muhtemel sorunları da kapsayacak şekilde daha detaylı bir şekilde düzenlenmesinin faydalı olacağı, özellikle çiftçilere yönelik olarak, elektrik faturalandırmasının hasat dönemlerine endeksli olarak yapılmasının gerektiği,

-Tarımsal sulama birliklerinin elektrik borçlarına ilişkin olarak ödeme kolaylığı sağlayacak bir yeniden yapılandırma düzenlemesinin de Tasarı kapsamına alınmasının faydalı olacağı,

şeklindeki görüş ve eleştirileri müteakiben, Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda ise;

-Faturalandırma dönemlerine ilişkin mevzuatta bir kısıtlama olmadığı, ancak dağıtım görevini üstlenen şirketlerin valör farkından kaynaklanacak finansman sıkıntılarına yönelik bir düzenleme yapılması gerektiği, bu yönde çalışmaların devam ettiği, böylece çiftçilere yönelik faturalandırma dönemlerinde hasat mevsiminin dikkate alınmasının mümkün olacağı,

-Tarımsal sulamada kullanılan elektrik tüketiminden kaynaklanan borçlara ilişkin, 25/6/2009 tarihli ve 5917 sayılı Kanunun Geçici 2 nci maddesi ile yeniden yapılandırma kolaylığı sağlandığı, bu süre zarfı içerisinde yeni bir yapılandırma ihtiyacının henüz ortaya çıkmadığı,

-Borçların son derece büyük meblağlara ulaşmış olmasının temel nedeninin, enerji piyasasının yapısı gereği sermaye yoğun bir sektör olmasından ve birbirine bağımlı olarak hareket eden bazı kuruluşlar arsında ortaya çıkan borç sorununun silsile yolu ile enerji sektöründe faaliyet gösteren diğer kurumları da etkilemesinden kaynaklandığı;

-Enerji kitleri arasında müdahale gerektirecek seviyeye ulaşan borçların yeniden yapılandırılmasına yönelik düzenleme ile enerji KİT'lerinin mali tablolarının izlenebilir bir yapıya kavuşturulacağı, yeni borç ve alacak birikiminin önlenmesi için ise başta özelleştirilmelerinin tamamlanması olmak üzere, etkin bir fiyatlandırma sisteminin tesis edilmesinin büyük önem arz ettiği,

-Alt Komisyon sırasında yapılan değişikliklerle bir kısım anapara borçlarının terkin kapsamından çıkarılması suretiyle mali disiplini bozucu etkilerin asgari düzeye indirilmesinin sağlandığı,

-TEDAŞ'ın borçlarının terkin edilmediği, sadece sektördeki borç yükünü hafifletmek adına ödeme kolaylığı getirildiği, bu ödeme kolaylığının da sadece birikmiş olan borçlara uygulanacak faiz oranının yeniden düzenlemesi suretiyle oluşturulduğu, ortaya çıkması muhtemel yeni borçlar için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda yer alan faiz oranı uygulamasına devam edileceği,

-Mali disiplini bozucu etkilerin asgari düzeyde tutulması amacıyla hiçbir anapara borcuna af getirilmediği, sadece yeniden yapılandırma suretiyle ödeme kolaylığı sağladığı, af beklentilerinin hiçbir sektöre olumlu yönde katkı yapmadığı, bu nedenle bundan sonra yapılacak olan düzenlemelerin de ancak ödeme kolaylığına yönelik düzenlemeler vasıtasıyla olacağı,

ifade edilmiştir.

Tasarının geneli üzerindeki görüşmeleri müteakiben, Tasarı ile gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek Alt Komisyon metni esas alınması suretiyle maddeler üzerindeki görüşmelere geçilmiştir.

Alt Komisyon metninin;

-“Amaç ve kapsam” başlıklı 1 inci maddesi; aynen

- “Uygulama” başlıklı 2 nci maddesi;

•Beşinci fıkrası; takas ve mahsup işlemleri sonucunda oluşacak bakiyelere uygulanacak faizin hesaplanmasına esas alınacak sürenin başlangıcına açıklık getiren bir hükmün eklenmesi,

•Vergisel bir sonuç doğurmaması amacıyla Kanun Tasarısı kapsamında yapılacak borç ve alacak netleştirmelerinin, takas ve mahsup işlemleri ile terkin işlemleri sonucunda oluşacak gelir ve giderlerin dağıtılabilir kârın ve kurum kazancının tespitinde dikkate alınmayacağına açıklık getiren bir hükmün altıncı fıkra olarak eklenmesi,

•Madde kapsamında yapılacak borç-alacak mahsuplaşma işlemlerinin bütçe ile ilişkilendirilmeksizin mahiyetlerine göre Devlet hesaplarına kaydettirilmesine ve bu konuda Maliye Bakanının yetkili olmasına imkân tanıyan bir hükmün yedinci fıkra olarak eklenmesi,

suretiyle,

-“Mahsup ve terkin” başlıklı 3 üncü maddesi; aynen

-3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtım ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanuna göre faaliyette bulunan elektrik dağıtım şirketlerinin; belediyeler dâhil kamu kurumlarından olan alacaklarının Tasarı ile öngörülen esas ve usuller çerçevesinde çözümlenmesine yönelik olarak sözkonusu elektrik dağıtım şirketlerinin, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan lisans alarak yeni piyasa kapsamında faaliyet göstermeye başladıkları dönemden önceki işletme faaliyetleri için, bu Kanun Tasarısı ile getirilen hükümlerden yararlandırılmalarını ve bununla ilgili uygulama esaslarının Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenmesini öngören bir hükmün “3096 sayılı Kanun kapsamındaki işlemler” başlığı altında 4 üncü madde olarak eklenmesi suretiyle,

-Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 4 üncü ve 5 inci maddeleri ise, 5 inci ve 6 ncı maddeler olarak aynen,

kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>M. Mustafa Açıkalın</i>	<i>Recai Berber</i>	<i>Hasan Fehmi Kinay</i>
Sivas	Manisa	Kütahya
		(Bu Raporun Sözcüsü)
Katip	Üye	Üye
<i>Süreyya Sadi Bilgiç</i>	<i>Necdet Ünüvar</i>	<i>Halil Aydoğan</i>
İsparta	Adana	Afyonkarahisar
(Bu Raporun Sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Sadık Badak</i>	<i>Osman Kaptan</i>	<i>Mehmet Günal</i>
Antalya	Antalya	Antalya
(Bu Raporun Sözcüsü)	(Ayrışık oy eklidir)	(Muhalefet şerhi eklidir)

Üye <i>İsmail Özgün</i> Balıkesir (Bu Raporun Sözcüsü)	Üye <i>Ali Osman Sali</i> Balıkesir	Üye <i>Zeki Ergezen</i> Bitlis
Üye <i>Sedat Kızılcıklı</i> Bursa	Üye <i>Cahit Bağcı</i> Çorum	Üye <i>Mehmet Yüksel</i> Denizli
Üye <i>Emin Haluk Ayhan</i> Denizli (Muhalefet şerhi eklidir)	Üye <i>Necdet Budak</i> Edirne	Üye <i>Alaattin Büyükkaya</i> İstanbul
Üye <i>Mustafa Özyürek</i> İstanbul (Ayrışık oy eklidir)	Üye <i>Harun Öztürk</i> İzmir (Ayrışık oy eklidir)	Üye <i>Tuğrul Yemişçi</i> İzmir
Üye <i>Bület Baratalı</i> İzmir (Ayrışık oy eklidir)	Üye <i>Muzaffer Baştopçu</i> Kocaeli	Üye <i>Eyüp Ayar</i> Kocaeli
Üye <i>Hasan Anı</i> Konya	Üye <i>Mustafa Kalaycı</i> Konya (Muhalefet şerhi eklidir)	Üye <i>Ferit Mevlüt Aslanoğlu</i> Malatya (Ayrışık oy eklidir)
Üye <i>Erkan Akçay</i> Manisa (Muhalefet şerhi eklidir)	Üye <i>Süleyman Çelebi</i> Mardin	Üye <i>Gürol Ergin</i> Muğla (Ayrışık oy eklidir)
Üye <i>Münir Kutluata</i> Sakarya (Muhalefet şerhi eklidir)	Üye <i>Osman Özçelik</i> Siirt (İmzada bulunamadı)	Üye <i>Kadir Tıngıroğlu</i> Sinop
Üye <i>Hasip Kaplan</i> Şırnak (Muhalefifim)	Üye <i>Faik Öztrak</i> Tekirdağ (Ayrışık oy eklidir)	Üye <i>Osman Demir</i> Tokat
	Üye <i>Kerem Altun</i> Van	

AYRIŞIK OY YAZISI

Enerji kurumlarını kapsayan ve komisyonda kabul edilen "Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Bir Kısım Borç ve Alacaklarının Düzenlenmesine Dair Kanun Tasarısı" hakkında görüşlerimiz aşağıda belirtilmektedir.

Bilindiği üzere, eskiden sadece TEK bünyesinde yürütülen elektrik üretim, iletim ve dağıtım faaliyetleri daha etkin ve verimli çalışma adına, önce TEAŞ ve TEDAŞ olarak ikiye ayrılmış; daha sonra da TEAŞ kendi içinde; TETAŞ, TEİAŞ ve EÜAŞ şeklinde üçe ayrılmıştır.

Bu tasarı, ayrı birer tüzel kişilik haline gelen söz konusu şirketlerin birbirleri ile olan alacak ve borç ilişkisini gerçek bir borç ve alacak ilişkisi şeklinde görmediklerini, nasılolsa bir gün karşılıklı mahsuplaşmaya tabi tutulur, düşüncesi ile de eda etme çabası içine girmediklerini göstermektedir.

Tasarı, enerji alanında faaliyet gösteren BOTAŞ, EÜAŞ ve bağlı ortaklıkları ile TEİAŞ, TETAŞ, TEDAŞ ve sermayesinin tamamı TEDAŞ'a ait dağıtım şirketlerinin mali yapılarını güçlendirmek üzere **31.12.2009** tarihi itibarıyla birbirlerine olan borç ve alacaklarının herhangi bir faiz ve gecikme zammına tabi tutulmaksızın takas ve mahsup suretiyle tasfiye edilmesini ve tasfiye sonucunda oluşacak bakiyenin TEDAŞ bilançosunda muhasebeleştirilmesini öngörmektedir.

Komisyonda yapılan değişiklikle mahsuplaşmanın ne şekilde yapılacağına açıklık getirilmiştir.

Komisyonun kabul ettiği metne göre, önce, TEDAŞ hariç tasarı kapsamına giren kamu kurum ve kuruluşların birbirlerine olan borçlarına ait gecikme zamları ve 4646 sayılı Kanunun 12/g maddesi (6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağına dair atıf vardır) kapsamında hesaplanan fer'ileri terkin edilecek; Maliye dahil bu kurumların alacak bakiyeleri TEDAŞ'ın borcu olarak muhasebeleştirilecek; Gümrük Müsteşarlığının alacakları ile Hazinesin TEDAŞ'a olan borçları arasındaki fark da yine TEDAŞ'a Gümrük Müsteşarlığına ödenmek üzere borç kaydedilecektir.

Tasarı kapsamına giren kurum ve kuruluşların 31.12.2009 tarihi itibarıyla birbirlerine olan borç ve alacak ilişkisine baktığımızda ise, **TEDAŞ** sistem içinde ana borçlu olarak görülmektedir (10.9 milyar TL). TEDAŞ'ın TETAŞ (10.5 milyar TL) ve EÜAŞ'a (4.3 milyar TL) olan borçlarını ödememesi nedeniyle TETAŞ EÜAŞ'a olan borcunu (7.8 milyar TL), EÜAŞ da BOTAŞ'a olan borcunu (7.7 milyar TL) ödeyememiştir. BOTAŞ da EÜAŞ'dan bu alacağını (7.7 milyar TL) alamayınca Maliye Bakanlığı ve Gümrük Müsteşarlığına olan 6.2 milyar TL tutarındaki borcunu ödeyememiştir.

TEDAŞ'ın 14.9 milyar TL olan borcunu ödeyememesinde Hazineden alacağı yaklaşık 4 milyar TL'yi tahsil edememesinin etkisi sınırlı olmuştur. Hazinesin TEDAŞ'a olan borcu; il özel idareleri ve belediyelerin genel aydınlatma giderleri ile 5018 sayılı Kanunun I ve II sayılı cetvellerinde yer alan idarelerin elektrik kullanım bedelleri, ibadethanelerin aydınlatma bedeli ve köylerin içme suyuna ilişkin elektrik kullanım bedelleri ile ilgilidir. Tasarı Hazinesin bu borcunu (3.970 milyon TL) Gümrük Müsteşarlığının BOTAŞ'tan olan alacağı (3.997 milyon TL) ile karşılaştırarak kapatmaktadır.

TBMM'nin gündeminde yasalaşmayı bekleyen Mali Kural Tasarısına aykırı bir biçimde, tasarı kapsamına giren kuruluşların **31.12.2009** tarihi itibarıyla borç ve alacaklarının bütçe ile ilişkilendirilmeden yapılan mahsubu sonucunda; TETAŞ (1.8 milyar TL), TEİAŞ (1.3 milyar TL), EÜAŞ (3.5 milyar TL), BOTAŞ (1.5 milyar TL) ve Maliye'nin (2.9 milyar TL) net alacakları ile Gümrük Müsteşarlığının alacağı ve Hazinesin TEDAŞ'a olan borcu arasındaki fark (3.997- 3.970) = **27** milyon TL, TEDAŞ'a topluca borç (10.9 milyar TL) kaydedilmektedir.

Bu mahsuplaşma sonucunda Maliyenin BOTAŞ ve TETAŞ'tan olan alacağı TEDAŞ'a devredildiği ve TEDAŞ'ın mali bünyesi de BOTAŞ ve TETAŞ'a göre daha zayıf olduğu için Maliyenin alacaklarının tahsili daha da güçleşmiş olmaktadır.

Üstelik, Tasarının 2 nci maddesine komisyonda eklenen beşinci fıkra ile TEDAŞ'ın bakiye borçlarına 6183 sayılı Kanunun öngördüğü gecikme cezası yerine daha düşük olan yıllık bazda Hazine Müsteşarlığı iskontolu Devlet İç Borçlanma Senedi faizi uygulanması kararlaştırılmıştır. Bu arada, Maliyenin TEDAŞ'tan olan kamu alacağına da diğer kamu alacaklarından farklı olarak 6183 sayılı Kanun hükümleri yerine bu tasarının öngördüğü daha düşük olan faiz oranı uygulanacaktır. Eşitlik ilkesini de zedeleyen bu adım, bundan böyle 6183 sayılı Kanun kapsamından çıkmak isteyenler için kötü bir örnek olmuştur.

Tasarı, kapsama giren kuruluşlar arasında yapılacak borç ve alacak mahsuplaşmasından sonra TEDAŞ bünyesinde toplanan nihai alacak tutarlarının hangi vadede ödeneceğini de hükme bağlamamaktadır. Bu nedenle, tasarı iddia edildiği gibi bir yeniden yapılandırma tasarısı olarak kabul edilemez. TEDAŞ'ın mahsuplaşmadan sonra ortaya çıkacak borçlarını ne zamana kadar ödeyeceği belirlenmediğinden, düzenlemenin ara bir düzenleme olduğunu, ikinci aşamada biriken borçların görev zararına dönüştürülerek Hazineye mal edileceğini düşünüyoruz.

Ayrıca tasarının 2 nci maddesine yedinci fıkra olarak eklenen ve yasa kapsamında yapılan işlemlerin bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeyeceğini öngören hüküm, hükümetin, mali disiplini sağlamak üzere getirmek istediği Mali Kural düzenlemesinde, samimiyetten ne kadar uzak olduğunu ortaya koymaktadır.

Öte yandan, bir ay önce TBMM'ne sevk edilirken 31.12.2009 olarak belirlenen mahsuplaşma tarihinin, Komisyonda 'bu kanunun yayımından önceki ay sonu' olarak değiştirilmesi, ileriye doğru benzer sıkıntıların birikerek devam edeceğini göstermektedir. Tasarı mevcut olumsuzlukların ileriye taşınmamasını sağlayacak herhangi bir tedbir öngörmemektedir.

Bu kuruluşların ayrı birer tüzel kişi oldukları bilinci yerleştirilmeden ve ileriye doğru karşılıklı borç ve alacaklarının birikmesini önleyecek tedbirler geliştirilmeden, yapılan bu yasal düzenleme, geçici çözüm arayışından öteye geçemeyecektir.

Yapılan tarih değişikliğinden sonra mahsuba tabi tutulacak yeni borç ve alacakların nihai tutarlarının ne olacağı da komisyon aşamasında öğrenilememiştir.

Komisyon görüşmelerinden sonra Bakanlıktan alınan tablonun incelenmesinden, kapsama giren kurum ve kuruluşların **30 Nisan 2010** itibariyle borç ve alacaklarının mahsubundan sonra TETAŞ' a borç yazılan net tutarın **10.9** milyar TL'den **11.2** milyar TL'ye çıktığı görülmektedir.

31.12.2009 ve **30.04.2010** itibariyle yapılacak mahsuplaşmadan sonra **TEDAŞ'ın** net borçları ile alacaklı kurum ve kuruluşlar aşağıda gösterildiği gibidir:

	<u>31.12.2009</u>	<u>30.04.2010 (*)</u>	<u>FARK</u>
EÜAŞ	3.518	5.370	1.852
TETAŞ	1.766	1.615	-151
BOTAŞ	1.465	1.224	-241
TEİAŞ	1.307	131	-1.176
Maliye	2.851	2.230	-621
Gümrük	27	33	6
Maliye (KOF) _____		<u>621</u>	<u>621</u>
TOPLAM	10.934	11.224	290

(*) Bakanlığın ilk hesaplamalarına göre.

Yukarıdaki tablonun incelenmesinden, dört ayda TEDAŞ'ın net borcunun 290 milyon TL arttığı, alacaklı kurumların alacaklarında ise önemli kaymalar olduğu görülmektedir.

EÜAŞ'ın alacağının dört ayda 1.9 milyar TL artarken, TEİAŞ'ın alacağının 1.2 milyar azalması; Maliyenin alacağından 621 milyon TL'lik kısmının Kamu Ortaklığı Fonunun alacağına aktarılması da dikkat çekmektedir.

Komisyonunda, Hükümet tasarısındaki mahsuplaşma tarihinin hiçbir gerekçe ortaya konulmadan 31.12.2009'dan 'bu kanunun yayımından önceki ayın sonuna' çekilmesi, dört ay gibi kısa bir sürede hesaplar arasında bu kadar kayma olması ve nedenlerinin komisyona açıklanmaması, Hükümetin bu konuda saydamlıktan kaçtığını ortaya koymaktadır.

Tasarının 2 nci maddesinin dördüncü fıkrası, yürürlüğe girdiği tarihten önceki ay sonu itibarıyla TEDAŞ'a ve sermayesinin tamamı bu şirkete ait dağıtım şirketlerine olan genel aydınlatma borçları ile ibadethanelerin aydınlatma bedellerinin, köylerin içme suyuna ilişkin elektrik kullanım bedellerinin ve 5018 sayılı Kanunun I ve II sayılı cetvellerinde sayılan kamu idareleri ile bunlara bağlı döner sermayelerin elektrik kullanım bedellerinin tamamının fer'ileri terkin edilmek suretiyle mahsuba tabi tutulmasını öngörmektedir.

Bu hükümle ilgili olarak, öncelikle blok satış yöntemi ile hisselerinin % 100'ü özelleştirilmek üzere ihaleye çıkarılan dağıtım şirketleri için teklif verme süresinin geçmiş olup olmadığı önem taşımaktadır. Bu çerçevede, Türkiye'deki enerji dağıtım şirketlerinin yaklaşık üçte biri oranında bir paya sahip olan ve özelleştirme aşamasında bulunan Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş., Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş. , Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş. için son teklif verme tarihi 22 Temmuz 2010'dur. Ancak ön yeterlilik başvurusunda bulunmak isteyenler için 4 Mayıs 2010 tarihinde başvuru süresi dolmuştur. Bu sürenin ve son teklif verme süresinin, bu yasanın özelleştirilecek dağıtım şirketlerini ne ölçüde etkileyeceğinden de bahsederek uzatılması, rekabetin eksiksiz gerçekleşmesi için gerekli diye düşünüyoruz.

Öte yandan, komisyon aşamasında üyelerden esirgenen; tasarının, özelleştirmeleri tamamlanan ya da devir aşamasında olan elektrik dağıtım şirketlerinin mali yapılarını ne ölçüde etkileyeceği, bu şirketleri devralan veya alacak olanlara ilave menfaat sağlayıp sağlamayacağı hususlarında Genel Kurul mutlaka bilgilendirilmeli, bu alanda yapılan ve yapılmakta olan özelleştirmelerin saydamlığı üzerindeki bulutlar dağıtılmalıdır.

Tasarının, Merkezi Yönetim kapsamındaki idarelerden genel ve özel bütçeli kuruluşların tüm elektrik kullanım borçlarının mahsup suretiyle tasfiyesini düzenlerken, aynı kapsamda bulunan mahalli idarelerin (il özel idareleri ve belediyeler) sadece genel sokak aydınlatma giderlerini kapsama alması, mahalli idarelerin diğer elektrik kullanım bedellerini kapsama dahil etmemesi eşitlik ilkesi ile bağdaşmamaktadır. Mahalli idareler resmi daire değildir mi denilmek istenmektedir. Söz konusu borçlarını ödeyemeyen belediyelere verilen elektrik kesilerek, vatandaşlar cezalandırılmak mı istenmektedir. Bu konuda değişiklik yapılmasını öngören **CHP'nin** önergesi komisyonun AKP'li üyeleri tarafından reddedilmiştir.

Yine, **CHP'nin**, cem evlerinin kullandıkları elektrik bedellerinin de ibadethanelerde kullanılan elektrik bedellerinde olduğu gibi kapsama dahil edilmesini öngören bir önerisi komisyonun AKP'li üyeleri tarafından reddedilmiştir. Bu durum, sözde alevi açılımından söz eden AKP iktidarının samimiyetsizliğini açıkça ortaya koyması açısından önemlidir.

Keza, köylerin içme suyuna ilişkin elektrik kullanım bedellerinin yanına köy tüzel kişiliklerinin sulama suyu için kullandıkları elektrik bedelleri de dahil edilmeliydi. **CHP'nin** bunu sağlamaya yönelik değişiklik önergesi de yine komisyonun AKP'li üyeleri tarafından reddedilmiştir.

CHP'nin, sulama birlikleri ile sulama kooperatiflerinin elektrik kullanım bedellerine ait borçlarından sadece ana paralarının beş yılda ödenmesini öngören yeniden yapılandırma talebi de yine komisyonun AKP'li üyeleri tarafından reddedilmiştir.

CHP'nin, köy tüzel kişilikleri ile tarım kesimi, küçük sanayi, küçük esnaf ve KOBİ'lerin 31.5.2010 tarihi itibarıyla elektrik kullanım bedellerine ait borçlarının faiz ve cezalarının silinerek ana paralarının 5 yılda ikiye eşit taksitte ödenmesini öngören değişiklik önergesi de komisyonun AKP'li üyeleri tarafından reddedilmiştir.

Tasarının **2 nci maddesinin altıncı fıkrasında** yer alan, bu kanun kapsamında yapılacak takas, mahsup ve terkin işlemleri sonunda oluşacak gelir ve giderlerin, dağıtılabilir ticari kârın ve kurum kazancının tespitinde dikkate alınmaz hükmünün, yapılan işlemlerin vergisel sonuç doğurmaması için konulduğu görülmekte olup, bu düzenleme de doğru bulunmamaktadır.

Tasarının **3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında** yer alan, tasarı kapsamındaki uygulamalara konu olacak ve borçlar için yargı mercilerince verilen kararlar üzerine ayrıca işlem yapılamayacağını öngörülmesi de, yasamanın yargı kararlarını etkisiz kılmak üzere düzenleme yapması anlamına gelmektedir ve kabul edilemez.

Tasariya, komisyonda AKP milletvekilleri tarafından verilen ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının da katıldığı bir önerge ile yeni bir madde eklenmiştir.

Eklenen 5 inci madde, 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun kapsamında faaliyet gösteren elektrik dağıtım şirketlerinin, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan lisans alarak yeni piyasa kapsamında faaliyet göstermeye başladıkları dönemden önceki işletme faaliyetleri için, bu kanunla getirilen hükümlerden yararlandırılacaklarını hükme bağlamakta ve bu maddenin uygulamasına ilişkin esas ve usulleri belirleme yetkisini de anılan bakanlığın çıkaracağı yönetmeliğe bırakmaktadır.

Kabul edilen önerge dikkatle incelendiğinde, kapsama birden fazla şirketin girebileceği şeklinde bir izlenim verilmek istendiği görülecektir.

Komisyonda kapsama girecek şirketlerin hangileri olduğu sorulduğunda, Kayseri ve Civarı Elektrik T.A.Ş (KCETAŞ) ile Çukurova Elektrik A.Ş (ÇEAŞ), Kepez Elektrik A.Ş ve Aktaş Elektrik Ticaret A.Ş.'nin kapsama dahil olduğu, ancak KCETAŞ dışındakilerin imtiyaz sözleşmeleri daha önce feshedildiğinden, kabul edilen madde hükmünden sadece KCETAŞ'nin yararlanabileceği cevabı alınmıştır.

Bu düzenlemenin Kayseri ve civarında faaliyet gösteren bir şirket için yapıldığı açıktır. Yasama organının bu tür özel durumlara, sözde çözüm getirmek adına alet edilmesi kabul edilemez.

Elbette her düzenleme için bir gerekçe ortaya koyabilirsiniz.

Bu düzenleme için ortaya konulan gerekçede de, bahse konu alacakların tahakkuk esasına göre dağıtım şirketlerinin gelir hesaplarına yansıdığı, 3096 sayılı Kanun kapsamında mahsuplaşma esasına göre çalışan şirketlerde, mahsuplaşma sisteminin niteliği gereği bu alacakların gelir olarak görülerek mahsuplaşmaya taraf kamu kuruluşuna ödenmesinin öngörüldüğü; hakkaniyetin bu tutarların ilgili dağıtım şirketlerine mahsuplaşma suretiyle ödenmesini gerektirdiği, ifade edilmiştir.

O zaman şu soruyu sormak gerekir. TEDAŞ'a bağlı ve sermayesinin tamamı bu şirkete ait dağıtım şirketlerinden özelleştirme işlemleri tamamlananlar için niçin benzer düzenlemeler getirilmeyorsunuz. Doğrusu, KCETAŞ'nin geçmişe ilişkin resmi dairelerden olan alacağını özel hukuk hükümleri çerçevesinde takip edilerek tahsil etmesidir.

Tasarı ile ilgili olarak sonuçta şunlar söylenebilir:

Kanun kapsamına giren kurum ve kuruluşlardan TEDAŞ dışındakilerin hepsi net alacaklı konumundadır.

Maliye, TEDAŞ'a olan yaklaşık 4 milyar TL tutarındaki borcunu ödemiş olsaydı da TEDAŞ tüm borçlarından kurtulamayacaktı. Bu tasarı TEDAŞ'ın gecikmeden masaya yatırılması ihtiyacını ortaya koymuştur. Maliyet esaslı fiyatlandırmanın bedelinin, yüksek oranlı kayıp ve kaçaklar nedeniyle kayıt içindekilere ödettilmesi kabul edilemez.

Tasarı, elektrik piyasasında faaliyet gösteren söz konusu kurum ve kuruluşların ileriye yönelik borç ve alacaklarının aynı şekilde birikmesine engel olacak bir düzenleme içermemektedir. Hatta, TEDAŞ dışındaki kuruluşların TEDAŞ'a devredilen net alacaklarını bu kuruluştan hangi vadede tahsil edebilecekleri de düzenlemede belirlenmemiştir.

Dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi ile birlikte sektörde çarpıklık daha da artacaktır. İleride bu şirketlerle ilgili olarak da mahsuplaşma ihtiyaçları ortaya çıkacak ve ortaya çıkan bakiye tutarlar, görev zararları şeklinde Hazinesin üzerinde kalacaktır. Hükümetin ancak o zaman, enerji sektörünü özelleştirerek görev zararlarından kurtulamayacağını göreceği anlaşılıyor.

Tüm bu hususları dikkate alarak getirilen bu Tasarıya ayrışık oy kullanıyoruz.

Mustafa Özyürek
İstanbul
Harun Öztürk
İzmir

Osman Kaptan
Antalya
Ferit Mevlüt Aslanoğlu
Malatya
Faik Öztrak
Tekirdağ

Bülent Baratalı
İzmir
Gürol Ergin
Muğla

MUHALEFET ŞERHİ

1/877 esas numaralı “Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Bir Kısım Borç ve Alacaklarının Düzenlenmesine Dair Kanun Tasarısı”, enerji alanında faaliyet gösteren bazı kamu kurum ve kuruluşlarının bir kısım borç ve alacaklarının düzenlenmesi ve yeniden yapılandırılmasına ilişkin esasları düzenlemektir.

Bu Tasarıya göre, bu Kanunun yayımından önceki ay sonu itibarı ile;

BOTAŞ, EÜAŞ ve bağlı ortaklıkları, TEİAŞ ve TETAŞ’ın birbirlerine olan ödenmemiş borç ve alacakları, fer’iler terkin edilerek TEDAŞ’a devrolunmakta ve aynı kuruluşa ilişkin borç ve alacaklar netleştirilmekte,

BOTAŞ’ın Gümrük Müsteşarlığına ve Maliye Bakanlığına olan asli ve fer’i tüm borçları, TETAŞ’ın mülga Kamu Ortaklığı Fonuna olan asli ve fer’i tüm borçları, fer’ileri terkin edilerek TEDAŞ tarafından devralınmakta,

TEDAŞ ve sermayesinin tamamı kendisine ait dağıtım şirketlerine ödenmemiş olan;

-İl özel idareleri ve belediyelerin genel aydınlatma bedeli,

-İbadethanelerin aydınlatma bedeli,

-Köylerin içme suyuna ilişkin elektrik kullanım bedeli,

-5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde sayılan kamu idareleri ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar adına tahakkuk ettirilen elektrik kullanım bedelleri,

Borçlarının tamamı, fer’ileri terkin edilmek kaydıyla öncelikle Gümrük Müsteşarlığına bağlı tahsil dairelerine olan borçlardan, bakiye tutar ise Maliye Bakanlığına olan borçlardan mahsup edilmekte,

Bu Kanun kapsamında takas ve mahsup işlemleri uygulanmış olan borç bakiyelerine, yıllık bazda Hazine Müsteşarlığı iskontolu Devlet İç Borçlanma Senedi faizi uygulanması öngörülmektedir.

Yapılan bu düzenleme kapsamında bulunan kuruluşların birbirlerine olan borç ve alacaklarının netleştirilmesi sonucu tek borçlu durumda TEDAŞ bulunmakta, dolayısıyla TEDAŞ borçlarının fer’ilerinden kurtarıldığı gibi, bakiye borcuna yıllık bazda Hazine Müsteşarlığı iskontolu Devlet İç Borçlanma Senedi faizi uygulanması öngörülerek önemli bir finansman desteği sağlanmaktadır.

Bir başka ifadeyle; TEDAŞ’ın 14.904 milyon TL olan borçlarının faiz ve gecikme zammı gibi fer’ileri silinmek ve mahsuplaşma sonucu kalan net 10.934 milyon TL borcuna da Devlet İç Borçlanma Senedi faizi uygulanmak suretiyle bu Tasarı kapsamında bulunan diğer kuruluşlardan TEDAŞ’a bir kaynak transferi yapılmakta, böylelikle TEDAŞ önemli bir finansman yükünden kurtarılmaktadır. Komisyon üyelerine dağıtılan borç ve alacaklara ilişkin rakamlar 31.12.2009 tarihli olup, Tasarı bu Kanunun yayımından önceki ay sonu itibarı ile borç ve alacakları kapsadığından bu rakamların daha da büyüyeceği açıktır.

Dolayısıyla da, borç ve alacaklarının netleştirilmesi sonucu alacaklı konumunda olan BOTAŞ, EÜAŞ, TEİAŞ ve TETAŞ’ın alacakları ile ilgili tahakkuk eden faiz ve gecikme zammı gibi fer’ileri terkin edilmek ve bakiye alacaklarına Devlet İç Borçlanma Senedi faizi uygulanmak suretiyle bu kuruluşlar da önemli bir finansman kaybına uğratılmaktadır.

Sonuç itibarıyla, siyasi bir yaklaşımla elektrik fiyatlarının artırılmaması sonucu oluşan TEDAŞ'ın maliyeti, Tasarı kapsamındaki diğer kuruluşlara yüklenmiş olmaktadır.

233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinde, iktisadi devlet teşekkülleri; iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan kamu iktisadi teşebbüsü olarak tanımlanmaktadır.

Bu Tasarı kapsamındaki BOTAŞ, EÜAŞ, TEİAŞ ve TETAŞ birer iktisadi devlet teşekkülü olup, yapılan işlem ticari esaslara uygun düşmemektedir. Bu kuruluşlar önemli bir gelir kaybına uğratılırken, TEDAŞ önemli bir maliyetten kurtarılmaktadır.

Tasarı, 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde sayılan kamu idareleri ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar adına tahakkuk ettirilen elektrik kullanım bedelleri borçlarının tamamını kapsamasına ve bu borçların fer'ilerini terkin etmesine karşın, belediye ve il özel idarelerinin elektrik kullanım bedelleri borçlarını kapsamamaktadır.

Bu açık bir şekilde eşitsizliktir. Birçok belediyemiz bıraktın diğer borçlarını, personel maaşlarını bile ödeyemez hale gelmiştir. Diğer kamu kurumlarına yapıldığı gibi, belediye ve il özel idarelerinin de elektrik kullanım bedeli borçlarının kapsama alınması yönünde vermiş olduğumuz önerge, AKP'li üyelerin oylarıyla reddedilmiştir.

Tarımsal sulama abonelerinin elektrik borçlarının yarısından fazlası faiz ve gecikme zammına ilişkin olduğu ve 1990'lı yıllara kadar uzandığı Sayın Bakan tarafından Komisyonda açıklanmıştır. Ancak, çiftçilerin yüksek faiz yükü nedeniyle ödeme imkanı bulunmayan bu alacakların tahsil kabiliyeti kalmadığı dikkate alınarak, faiz ve gecikme zammının terkin edilerek anaparanın üç yılda ödenmesini öngören önergemiz, AKP'li üyelerin oylarıyla reddedilmiştir.

Elektrik dağıtımının özelleştirilmesi sonucu şirketler tarafından vatandaşlara sunulan hizmetlerde ortaya çıkan sorunların giderilmesini teminen ihale şartnamelerinin daha detaylı bir şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Özelleştirilerek devredilen dağıtım şirketlerinin kamuya ait döneme ilişkin alacaklarının hassasiyetle takip edilmesi ve bu alacakların kime ait olduğunun belirlenmesinde elektrik bedelinin tahakkuk ettirildiği tarih yerine, elektriğin kullanıldığı dönemin esas alınması, kamu alacaklarının takibi açısından büyük önem arz etmektedir. Ancak, devir tarihi öncesinde kullanılan elektriğin bedelinin kamuya ait olmasını ve buna göre alacak tahakkuku yapılmasını içeren önergemiz, AKP'li üyelerin oylarıyla reddedilmiştir.

Yine, çiftçinin dönemsel gelir elde ettiği dikkate alınarak, tarımsal sulama amaçlı elektrik kullanımına ilişkin faturaların, hasat dönemlerine endeksli olarak yılda iki defa düzenlenmesine dair önergemiz AKP'li üyelerin oylarıyla reddedilmiştir.

Milliyetçi Hareket Parti'li üyeler olarak verdiğimiz, hepsi bir ihtiyaçtan kaynaklanan ve makul düzenlemeler içeren bu önergeler reddedilmesine karşın, Kayseri ve Civarı Elektrik T.A.Ş.'nin de bu Kanunla getirilen hükümlerden yararlandırılmasını öngören ve AKP'li milletvekillerince verilen önerge, Hükümet adına Sayın Bakan tarafından uygun görülmüş ve AKP'li üyelerin oylarıyla kabul edilmiştir.

Kayseri ve Civarı Elektrik T.A.Ş.'nin başta il özel idareleri ve belediyelerin genel aydınlatma bedeli, ibadethanelerin aydınlatma bedeli, köylerin içme suyuna ilişkin elektrik kullanım bedeli, kamu idareleri ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar adına tahakkuk eden elektrik kullanım bedellerine ilişkin alacakları, Gümrük Müsteşarlığı ve Maliye Bakanlığına olan borçlarına mahsup edilerek alacaklarının tahsili sağlanmaktadır. Yine enerji alanında faaliyet gösteren kamu iktisadi teşebbüslerine olan borç ve alacakları da netleştirilmektedir.

Komisyonunda yangından mal kaçırırmasına son anda gündeme getirilerek Tasarıya eklenen bu düzenleme çerçevesinde, Kayseri ve Civarı Elektrik T.A.Ş.'nin bu Kanun kapsamında bulunan alacakları ve borçlarının ne olduğu, bu Kanundan nasıl yararlandırılacağı, şirkete sağlanan kolaylığın ne boyutta olduğu açıklanmamıştır.

Özel hukuk hükümlerine tabi olan Şirketin %37'nin üzerinde hissesi özel sektöre ait olup, %5'e yakın kısmı gerçek kişilere ait bulunmaktadır. Dolayısıyla bu madde, bir şirkete has, bir tüzel kişiye yönelik özel bir düzenlemedir. Hukuki değildir, anayasaya aykırıdır.

Bu önergeyi uygun gören ve hararetle savunan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, bu şirketin yıllarca genel müdürlüğünü yapmıştır. Ayrıca, Şirketin en büyük hissedarı Kayseri Büyükşehir Belediyesi olup, yönetiminde bu hisseleri temsilen AKP'li belediye başkanları ve AKP il başkanı görev almıştır. Dolayısıyla bu madde ile yapılan düzenleme, ahlaki değerlerle ve siyasi ahlakla da bağdaşmamaktadır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Tasarıya muhalefet ettiğimizi bilgilerinize arz ederiz.

Münir KUTLUATA

Sakarya

Emin Haluk AYHAN

Denizli

Mustafa KALAYCI

Konya

Mehmet GÜNAL

Antalya

Erkan AKÇAY

Manisa

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

BAZI KAMU KURUM VE KURULUŞLARININ BİR KISIM BORÇ VE ALACAKLARININ DÜZENLENMESİNE DAİR KANUN TASARISI

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; enerji alanında faaliyet gösteren bazı kamu kurum ve kuruluşlarının mali yapılarını güçlendirmek üzere bir kısım borç ve alacaklarının takas, mahsup ve terkin suretiyle tasfiye edilmesine ilişkin esasları düzenlenmektir.

(2) Bu Kanun; enerji alanında faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşlarından Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi, Elektrik Üretim Anonim Şirketi ve bağlı ortaklıkları, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi, Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi ile Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi ve sermayesinin tamamı Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketine ait dağıtım şirketlerini kapsar.

Tasfiye edilecek borç ve alacaklar

MADDE 2- (1) Bu Kanun kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarının 31/12/2009 tarihi itibarıyla birbirlerine olan borç ve alacakları, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre hesaplananlar dahil olmak üzere, herhangi bir faiz ve gecikme zammı uygulanmaksızın takas ve mahsup suretiyle tasfiye edilir ve oluşan bakiye Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketinin bilançosunda muhasebeleştirilir.

(2) Bu Kanun kapsamında, Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi, sermayesinin tamamı kendisine ait dağıtım şirketlerine; Elektrik Üretim Anonim Şirketi ise bağlı ortaklıklarına ilişkin muhasebeleştirme işlemlerini kendi içinde yönetmeye yetkilidir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN

KABUL ETTİĞİ METİN

BAZI KAMU KURUM VE KURULUŞLARININ BİR KISIM BORÇ VE ALACAKLARININ DÜZENLENMESİNE DAİR KANUN TASARISI

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; enerji alanında faaliyet gösteren bazı kamu kurum ve kuruluşlarının mali yapılarını güçlendirmek üzere bir kısım borç ve alacaklarının düzenlenmesi ve yeniden yapılandırılmasına ilişkin esasları düzenlemektir.

(2) Bu Kanun; enerji alanında faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşlarından Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi, Elektrik Üretim Anonim Şirketi ve bağlı ortaklıkları, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi, Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi ile Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi ve sermayesinin tamamı Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketine ait dağıtım şirketlerini kapsar.

Uygulama

MADDE 2- (1) Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketine olanlar hariç olmak üzere, bu Kanun kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarının bu Kanunun yayımından önceki ay sonu itibarı ile birbirlerine olan ödenmemiş borç ve alacakları, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun 12 nci maddesinin (g) fıkrası kapsamında hesaplanan fer'iler terkin edilerek Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketine devrolunur ve aynı kuruluşa ilişkin borç ve alacaklar netleştirilerek muhasebeleştirilir.

(2) Bu Kanun kapsamında, Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi, sermayesinin tamamı kendisine ait dağıtım şirketlerine; Elektrik Üretim Anonim Şirketi ise bağlı ortaklıklarına

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Mahsup ve terkin

MADDE 3- (1) 31/12/2009 tarihi itibarıyla doğmuş ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte ödenmemiş;

a) Yeniden yapılandırılanlar dahil olmak üzere, Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketinin Gümrük Müsteşarlığına bağlı tahsil dairelerine olan asli ve fer'i tüm borçları ile 31/12/2009 tarihi dahil daha önceki tarihlerdeki gümrük işlemlerinden doğacak vergi ve diğer mali yükümlülükler,

b) Yeniden yapılandırılanlar dahil olmak üzere, Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketinin Maliye Bakanlığına olan asli ve fer'i tüm borçları,

c) Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketinin mülga Kamu Ortaklığı Fonuna olan asli ve fer'i tüm borçları,

ç) Bu Kanun kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarının Hazine Müsteşarlığına olan temettü borçları,

terkin edilir. Fer'iler hariç olmak üzere terkin edilen tutar, Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketinin bilançosunda gösterilecek borç bakiyesinden mahsup edilir. Ancak 31/12/2009 tarihi dahil daha önceki tarihlerde 4458 sayılı Gümrük Kanunu kapsamındaki gümrük işlemlerinden dolayı geri verme yapılmaz.

(2) Terkin işlemi sonucunda oluşacak gelirler, dağıtılabilir ticari kârın ve kurum kazançının tespitinde dikkate alınmaz.

(3) Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketinin Aralık 2009 vergilendirme dönemine ait katma değer vergisi beyannamesinde, devreden katma değer vergisi olarak yer alan tutar sıfır kabul edilir ve bu Kanunun yürürlük tarihine kadar verilen katma değer vergisi beyannameleri buna göre düzeltilir. Bu düzeltme neticesinde, ödenecek katma değer vergisinin ortaya çıkması halinde,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

ilişkin muhasebeleştirme işlemlerini kendi içinde yönetmeye yetkilidir.

(3) Bu Kanunun yayımından önceki ay sonu itibarı ile doğmuş ve bu Kanunun yayımı tarihi itibarı ile vadesi geçmiş ve ödenmemiş;

a) Yeniden yapılandırılanlar dahil olmak üzere, Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketinin Gümrük Müsteşarlığına bağlı tahsil dairelerine olan asli ve fer'i tüm borçları,

b) Yeniden yapılandırılanlar dahil olmak üzere, Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketinin Maliye Bakanlığına olan asli ve fer'i tüm borçları,

c) Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketinin mülga Kamu Ortaklığı Fonuna olan asli ve fer'i tüm borçları,

fer'ileri terkin edilerek Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi tarafından devralınır.

(4) Bu Kanunun yayımından önceki ay sonu itibarı ile tahakkuk eden ve bu Kanunun yayımı tarihi itibarı ile Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi ve sermayesinin tamamı kendisine ait dağıtım şirketlerine ödenmemiş olan;

a) İl özel idareleri ve belediyelerin genel aydınlatma bedeli,

b) İbadethanelerin aydınlatma bedeli,

c) Köylerin içme suyuna ilişkin elektrik kullanım bedeli,

ç) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde sayılan kamu idareleri ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar adına, Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi ve sermayesinin tamamı kendisine ait dağıtım şirketleri tarafından tahakkuk ettirilen elektrik kullanım bedelleri borçlarının tamamı,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

bu vergi tutarlarına gecikme faizi ve vergi cezası uygulanmaz ve bu Kanunun yürürlüğünü takip eden ayın sonuna kadar ödenir. Bu vergilerin süresinde ödenmemesi halinde, 6183 sayılı Kanuna göre gecikme zammı ile birlikte takip ve tahsil edilir.

(4) 31/12/2009 tarihi itibarıyla tahakkuk eden ve vadesi geldiği halde Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketine ödenmemiş olan;

a) İl özel idareleri ve belediyelerin genel aydınlatma bedeli,

b) İbadethanelerin aydınlatma bedeli,

c) Köylerin içme suyuna ilişkin elektrik kullanım bedeli,

borçlarının tamamı, herhangi bir faiz tahakkuk ettirilmemek kaydıyla, öncelikle kuruluşun Özelleştirme İdaresi Başkanlığına olan borçlarından, daha sonra bilançosunda öz kaynaklar altında yer alan hesaplardan mahsup edilir; bakiye tutar ise terkin olunur. Mahsuba ve terkine konu alacaklar konusunda Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketinin kayıtları esas alınır.

(5) 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde sayılan kamu idareleri ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar adına, 31/12/2009 tarihinden önceki dönemler için Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi tarafından tahakkuk ettirilen ve vadesi geldiği halde ödenmemiş olan elektrik kullanımı bedellerinin tamamı terkin olunur. Terkine konu alacaklar konusunda Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketinin kayıtları esas alınır.

(6) Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketinin bu maddenin dördüncü ve beşinci fıkraları çerçevesinde yapılacak terkin işlemlerinden doğan zararları, işlemin yapıldığı ve bunu izleyen vergilendirme dönemlerinde dağıtılabılır ticari kârın ve kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılmaz.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

fer'ileri terkin edilmek kaydıyla öncelikle Gümrük Müsteşarlığına bağlı tahsil dairelerine olan borçlardan, bakiye tutar ise Maliye Bakanlığına olan borçlardan mahsup edilir.

(5) Bu Kanun kapsamında takas ve mahsup işlemleri uygulanmış olan borç bakiyelerine, takas ve mahsup işlemlerinin tamamlandığı ayı takip eden ay başından itibaren yıllık bazda Hazine Müsteşarlığı iskontolu Devlet İç Borçlanma Senedi faizi uygulanır.

(6) Bu Kanun kapsamında yapılacak borç ve alacak netleştirmeleri, takas ve mahsup işlemleri ile terkin işlemleri sonucunda oluşacak gelir ve giderler, dağıtılabılır ticari kârın ve kurum kazancının tespitinde dikkate alınmaz.

(7) Bu madde kapsamındaki işlemleri bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirmek-sizin mahiyetlerine göre ilgili Devlet hesaplarına kaydettirmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(7) Bu maddenin dördüncü ve beşinci fıkralarına göre terkine konu olacak bedellerden bu Kanunun yürürlük tarihinden önce tahsil edilenler iade edilmez.

Usul ve esaslar

MADDE 4- (1) Bu Kanun kapsamında yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esasları, Maliye Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görüşlerini almak suretiyle belirlemeye Hazine Müsteşarlığı yetkilidir.

(2) Bu Kanun kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşları arasında, bu Kanun uyarınca yapılan işlemlere ilişkin olarak ortaya çıkabilecek ihtilafların çözümünde Hazine Müsteşarlığının görüşü esas alınır.

(3) Bu Kanun kapsamında mahsup ve terkine konu alacak ve borçlara ilişkin olarak yargı mercilerinde bulunan davalardan vazgeçilir ve verilmiş olan kararlar üzerine ayrıca bir işlem yapılmaz.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Usul ve esaslar

MADDE 3- (1) Bu Kanun kapsamında yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esasları belirlemeye, Maliye Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görüşlerini almak suretiyle Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanı yetkilidir.

(2) Bu Kanun kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşları arasında, bu Kanun uyarınca yapılan işlemlere ilişkin olarak ortaya çıkabilecek ihtilafların çözümünde Hazine Müsteşarlığının görüşü esas alınır.

(3) Bu Kanun kapsamındaki uygulamalara konu alacak ve borçlara ilişkin olarak yargı mercilerinde bulunan davalardan vazgeçilir ve verilmiş olan kararlar üzerine ayrıca bir işlem yapılmaz.

3096 sayılı Kanun kapsamındaki işlemler

MADDE 4- 4/12/1984 tarihli ve 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun kapsamında faaliyet gösteren elektrik dağıtım şirketleri, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan lisans alarak yeni piyasa kapsamında faaliyet göstermeye başladıkları dönemden önceki işletme faaliyetleri için bu Kanunla getirilen hükümlerden yararlandırılırlar. Bununla ilgili uygulama esasları Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 5- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 6- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Yürürlük

MADDE 5- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 6- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı V.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Z. Çağlayan

Devlet Bakanı

S. A. Kavaf

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Sağlık Bakanı V.

N. Çubukçu

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Ö. Dinçer

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. Arınç

Devlet Bakanı

H. Yazıcı

Devlet Bakanı V.

B. Arınç

Devlet Bakanı

C. Yılmaz

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

N. Çubukçu

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

N. Ergün

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Babacan

Devlet Bakanı

F. N. Özak

Devlet Bakanı V.

M. Z. Çağlayan

Adalet Bakanı

S. Ergin

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

M. Demir

Tarım ve Köyîşleri Bakanı V.

F. N. Özak

En. ve Tab. Kay. Bakanı V.

S. Ergin

